

**Pani
Elżbieta Kurek
Radna Województwa Opolskiego**

Odpowiedź na interpelację w sprawie:

1. Stwierdzenia na terenie Województwa Opolskiego zakażeń bakterią *Klebsiella pneumoniae* NDM.
2. Zabezpieczeń stosowanych w placówkach służby zdrowia na terenie województwa opolskiego, mających na celu zapobieżenie powstawaniu ognisk bakterii *Klebsiella pneumoniae* New Delhi.

Szanowna Pani Radna,

W odpowiedzi na interpelację z dnia 06.03.2017 uprzejmie przedkładam co następuje:

Klebsiella pneumoniae to Gram-ujemna pałeczka należąca do rodziny Enterobacteriaceae – pałeczek jelitowych zasiedlających przewód pokarmowy – główny rezerwuuar drobnoustroju. Bakteria ta może również stanowić składnik fizjologicznej flory bakteryjnej skóry i jamy ustanej. Najbardziej groźnym szczepem bakterii *Klebsiella pneumoniae*, z powodu oporności na większość antybiotyków (w tym karabapenemy – antybiotyki stosowane w leczeniu ciężkich zakażeń) są te wytwarzające karbapenemazy typu NDM-1 (New Delhi metallo-beta-lactama-se-1)¹.

Zakażenia bakterią *Klebsiella pneumoniae* NDM stanowią obecnie duży problem w wielu regionach Polski. Szczególnie niebezpieczne z epidemiologicznego punktu widzenia są zakażenia w środowisku szpitalnym i placówkach opieki długoterminowej, gdzie bakterie mogą się swobodnie rozprzestrzeniać i infekować pacjentów o obniżonej odporności (może występować nosicielstwo, bez objawów zakażenia)². Szczep tego rodzaju drobnoustrojów, (np. u chorych : poddawanych chemioterapii przeciwnowotworowej, z założonym cewnikiem do pęcherza moczowego, leczonych na oddziale intensywnej terapii) może przyczynić się do wywołania zakażeń o ostrym przebiegu, takich jak: infekcje dróg moczowych, zapalenia płuc, zakażenia tkanek miękkich, czy sepsy³.

Pierwszy przypadek zakażenia bakterią z mechanizmem oporności NDM - 1 (*E. coli* NDM-1) w Polsce odnotowano w roku 2011 w warszawskim szpitalu. Z kolei pierwsze szczepy bakterii *Klebsiella pneumoniae* NDM w Polsce zostały wykryte w szpitalach poznańskich w 2012 roku. W roku 2013 przeniesienie pacjenta z niewykrytym nosicielstwem NDM z Poznania do szpitala

¹ T. Czekaj, M. Ciszewski, *Klebsiella pneumoniae* NDM – nowa superbakteria, Zakład Mikrobiologii Farmaceutycznej i Diagnostyki Mikrobiologicznej, Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Medycyna Rodzinna 1/2015, Łódź 2015, s. 23

² *Ibidem*, s. 24

³ Informacja prasowa WSSE w Warszawie dot. bakterii NDM z dnia 29 kwietnia 2016 r.

<http://wsse.waw.pl/aktualnosci-i-komunikaty/komunikaty/new-delhi-atakuje-stolice>, [dostęp: 15.04.2017 r.]

środków zapobiegawczych. W Polsce konieczność podejmowania takich działań w podmiotach leczniczych wynika z obowiązujących regulacji prawnych. Art. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity Dz.U. z 2016 poz. 1866 z późn. zm.) oraz art. 14 ww. ustawy nakładają na kierowników podmiotów leczniczych obowiązek podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, a także wdrożenia i zapewnienia funkcjonowania systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych. Działania, o których mowa w ww. przepisach dotyczą m.in.:

- opracowania, wdrożenia i nadzoru nad procedurami zapobiegającymi zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym dekontaminacji powierzchni pomieszczeń, urządzeń oraz sprzętu używanego podczas udzielania świadczeń zdrowotnych;
- stosowania środków ochrony indywidualnej i zbiorowej w celu zapobieżenia przeniesieniu na inne osoby biologicznych czynników chorobotwórczych;
- powołanie i nadzór nad działalnością zespołu i komitetu kontroli zakażeń szpitalnych;
- organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, w sposób zapewniający zapobieganie zakażeniom szpitalnym i szerzeniu się czynników alarmowych;
- zapewnienie właściwych warunków izolacji pacjentów z zakażeniem, chorobą zakaźną oraz pacjentów szczególnie podatnych na zakażenia szpitalne.

W przypadku wykrycia szczepów wytwarzających karbapenemazy należy bezwzględnie przestrzegać Zaleceń rekomendowanych przez Ministra Zdrowia (2012 r.) dot. postępowania w przypadku zachorowań sporadycznych i ognisk epidemicznych wywołanych przez Gram ujemne pałeczki z rodziny Enterobacteriaceae do najważniejszych działań wymagających wdrożenia w przypadku wystąpienia ognisk NDM w środowisku podmiotów leczniczych należą:

- Wdrożenie przez laboratoria mikrobiologiczne wykonujące badania na użytek podmiotów leczniczych do rutynowej diagnostyki mikrobiologicznej procedury oznaczania wrażliwości pałeczek Gram-ujemnych na karbapenemy zgodnie z zaleceniami KORLD;
- Izolacja chorego;
- Badania przesiewowe pacjentów przebywających na tym samym oddziale co zakażony/nosiciel lub będący pod opieką tego samego personelu;
- Przeprowadzenie analizy retrospektywnej wyników badań mikrobiologicznych za okres 6-12 miesięcy dotyczącej możliwości wcześniejszego wystąpienia szczepów wytwarzających karbapenemazy u hospitalizowanych pacjentów , w szczególności w tym oddziale w okresie ostatnich 6 miesięcy;
- Przeprowadzenie wywiadu epidemiologicznego z zakażonym/nosicielem;
- Zgłoszenie wykrycia szczepu do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Działania konieczne do wdrożenia w środowisku szpitalnym, w wyniku wykrycia bakterii wytwarzających karbapenemazy związane z izolacją kontaktową zakażonego/nosiciela obejmują m.in. takie elementy jak:

- higiena rąk, dedykowany personel, odpowiednia polityka ubraniowa (osobne fartuchy ochronne), jednorazowe rękawiczki, wydzielenie osobnego sprzętu medycznego wymiennego między pacjentami. [dostęp: 15.03.2017 r]

Uprzejmie informuję, iż szczegółowy opis procedur w przypadku wykrycia ognisk bakterii wytwarzającej karbapenemazy w tym Klebsiella pneumoniae New Delhi jest dostępny na stronie internetowej: <http://antybiotyki.edu.pl/>.

OPOLSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

ul. Mickiewicza 1, 45-367 Opole

sekr. tel. 77 442 69 01, fax 77 442 69 04

e-mail: wsse.opole@pis.gov.pl

<http://wsseopole.pis.gov.pl>

EP.9011.34.2017.EZ

Opole, 10.03.2017 r.

Pan
Stanisław Łągiewka

Dyrektor Departamentu
Zdrowia i Polityki Społecznej
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Opolskiego

W odpowiedzi na pismo z dnia 08.03.2017r. dot. interpelacji pani Elżbiety Kurek – Radnej Województwa Opolskiego w sprawie rozprzestrzeniania się bakterii *Klebsiella pneumoniae* New Delhi, Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny informuje, że w województwie opolskim nie zgłoszono zakażeń wywołanych oporną bakterią *Klebsiella pneumoniae* New Delhi.

Art. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity Dz.U. z 2016 poz. 1866 z późn. zm.) oraz art. 14 ww. ustawy nakładają na kierowników podmiotów leczniczych obowiązek podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, a także wdrożenia i zapewnienia funkcjonowania systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych. Działania, o których mowa w ww. przepisach dotyczą m.in.:

- opracowania, wdrożenia i nadzoru nad procedurami zapobiegającymi zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym dekontaminacji powierzchni pomieszczeń, urządzeń oraz sprzętu używanego podczas udzielania świadczeń zdrowotnych;
- stosowania środków ochrony indywidualnej i zbiorowej w celu zapobieżenia przeniesieniu na inne osoby biologicznych czynników chorobotwórczych;
- powołanie i nadzór nad działalnością zespołu i komitetu kontroli zakażeń szpitalnych;
- organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, w sposób zapewniający zapobieganie zakażeniom szpitalnym i szerzeniu się czynników alarmowych,
- zapewnienie właściwych warunków izolacji pacjentów z zakażeniem, chorobą zakaźną oraz pacjentów szczególnie podatnych na zakażenia szpitalne.

Jednocześnie informuję, że pod kierownictwem Konsultanta krajowego ds. mikrobiologii lekarskiej Pani prof. dr hab. n. med. Walerii Hryniewicz z Zakładu Epidemiologii i Mikrobiologii Klinicznej Narodowego Instytutu Leków, zostały opracowane materiały dotyczące opornej bakterii *Klebsiella pneumoniae* New Delhi. Opracowania dostępne są na stronie internetowej: www.antybiotyki.edu.pl.

Z-ca Opolskiego Państwowego
Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

mgr Grażyna Morawa-Skrzydeł

Sporządziła:
mgr Elżbieta Zwolenik tel. 77/44-26-973